

**ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

СТ А Н О В И Щ Е

**НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД
ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО №2/2003 Г.**

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Молим да уважите искането ни така, както е предявено. Поддържаеме всички доводи, съдържащи се в него. В допълнение ще изложим пред вас само някои съображения във връзка със становищата на заинтересованите страни, с които като страна, предявила искането, се запознахме.

А. Относно нарушената процедура, като основание за обявяване Закона за бюджет 2003 за противоконституционен

От данните по делото се установява по безспорен начин, че Министерският съвет е внесъл за разглеждане собствения си проект за бюджет на съдебната власт. В резултат на това предмет на разглеждане в Народното събрание не е бил редовно внесен законопроект според изискванията на Конституцията и Закона за устройство на държавния бюджет. Не би могло да се приеме изобщо, че е поставено валидно начало на законодателен процес, тъй като липсва годен законопроект. Това впрочем се признава и в изложението на министъра на финансите, в което изрично е казано:

“Становището си по бюджета на съдебната власт Министерският съвет е изразил чрез съставяне на цялостния проект на държавния бюджет на базата на прогнозираните приходи” (стр. 4).

“Абсолютно противоконституционно е “становището на МС” да се изразява по този начин. В цитираните от нас решения на КС подробно е описана процедурата – в законопроекта за държавен бюджет, внасян от МС, трябва да се отрази предложението на Висшия съдебен съвет, а не становището на Министерския съвет Последното трябва да се заяви отделно. Доколкото е станало обратното, законопроектът е опорочен изначално и това води след гласуването му и до неговата противоконституционност.

Недоумение буди и тезата, поддържана в становището на Народното събрание. Въпреки многобройните решения на Конституционния съд, част от които тълкувателни, т. е. със силата на вторични конституционни норми, на стр. 3 от него се твърди “че нито Конституцията, нито законът задължават МС да го включи (бюджета на съдебната власт) в параметрите на законопроекта за държавен бюджет”. Ако това е така, какъв е смисълът на член 8 и член 117, алинея 3 от Конституцията?

Крайно време е висшите органи на изпълнителната и законодателната власт да започнат да прилагат влезлите в сила решения на Конституционния съд.

Б. Относно несъответствието с конституционното изискване бюджетът да осигурява нормално функциониране на конституционноустановените институции.

Никоя от заинтересованите страни не оспорва, че ВКС е конституционноустановена институция. При това такава, която осъществява върховна правораздавателна власт. Безпрецедентното орязване на бюджета на ВКС е несъмнена пречка за надлежното изпълняване на неговите функции.

Трябва да не се забравя, че ВКС има последна дума и по всички дела за признаване и допускане на чужди съдебни и арбитражни решения, а по спорове за валидността на арбитражни решения ВКС е единствената инстанция – първа и последна. Недостигът на средства затруднява нормалното функциониране на ВКС, което се отразява и на другите посочени по-горе органи на съдебната власт. Това неминуемо ще доведе до искане в рамките на бюджетната година за допълнителни средства, осигуряването на които е възможно само чрез изменение на държавния бюджет. Иницирането на последното е в компетентността единствено на МС. Това поставя обезпечаването на дейността на независимата съдебна власт в пряка зависимост от преценката и волята на органите на изпълнителната власт, което противоречи на принципа за разделение на властите и независимостта на съдебната власт (член 8 и член 117, алинея 3 от Конституцията).

Няма тук да посочваме числа относно очевидния недостиг на средства – в тази насока препращаме изцяло към становището на Висшия съдебен съвет.

Искаме да обърнем вашето внимание на решаващия аргумент на изпълнителната власт (а впоследствие и на парламентарното мнозинство), за да бъде орязан драстично бюджетът на ВКС. В становището на Министерството на финансите се казва: “Народното събрание не предвиди средства за капиталови разходи. Мотивите за това са свързани с допуснати нарушения на процедурите за възлагане на обществени поръчки по ЗОП, което е установено от проверка на Сметната палата”. Подобна е аргументацията, съдържаща се и в становището на НС.

Оставяме настрана въпроса, че и текущите разходи така, както са предвидени, не достигат за нормалното функциониране на институцията (виж числата в становището на ВСС). Ще се съсредоточим само върху мотива за допуснати нарушения, обосноваващ неподвиждането на средства за капиталови разходи. Основното съображение, както

отбелязахме е за “допуснати нарушени процедури”. Какво може да се каже по това твърдение? Първо, МФ и НС нямат правораздавателни функции и не могат да правят такива изводи. Второ, що се касае за проверката на Сметната палата, известно е, че първоначалният неин доклад за правомерността на разходваните средства по възстановяването и реконструкцията на Съдебната палата бе криминално подправен, за което има висяща прокурорска преписка (прилагаме към настоящото становище писмо на ВКС, с което е сезирана Главна прокуратура).

Колко измислен е този довод (за процедурни нарушения) личи и от обстоятелството, че при първо четене НС одобри сума, включваща и капиталови разходи за ВКС, а на второ четене (може би случайно съвпадащо с произнасянето на КС по атакуваните разпоредби на Закона за съдебната власт ?!) мнозинството намали разходите от 12 на 7 млн. лева.

Що се касае до довода, изтъкнат от НС, че средствата за реконструкция на Съдебната палата ще се отпускат от Министерство на правосъдието, очевидно не се познава едно от последните решения на Конституционния съд, решение № 11 от 14 ноември 2002 г. по КД 18/2002 г., според което “Конституцията в член 8 и член 117 прогласява разделението на властите и независимостта на съдебната власт. Тези принципи изключват възможността Министерският съвет директно или чрез други органи да упражнява правомощията по стопанисването на държавното имущество, предоставено по член 106 от Конституцията на съдебната власт за осъществяване на нейните функции”.

От цитираното решение следва, че стопанисването на предоставеното имущество, каквото е Съдебната палата, трябва да става от самата съдебна власт, а няма никакво съмнение, че стопанисването обхваща и дейността по възстановяването и реконструкцията на палатата, която трябва да се пригоди и да приеме редица съдебни институции и звена, които подробно сме указали в становището си. Към

това трябва да прибавим и ремонта на сградата на "Самуил" 48, където трябва да се нанесе Софийският окръжен съд след напускане на Съдебната палата.

Всички тези дейности по стопанисване (ремонт, възстановяване и реконструкция) с решение на Висшия съдебен съвет, който е органът, единствено администриращ съдебната система, са възложени на ВКС. Съгласно тълкувателното решение на КС никой не може да пререшава това възлагане. А от това следва, че единствен титуляр на средствата за капиталови разходи във връзка със стопанисването на Съдебната палата и сградата на "Самуил" 48 може да бъде ВКС. Ако не се предвидят средства за това, ще се затрудни по недопустим начин не само функционирането на ВКС, но и на още множество институции и звена на съдебната система, които е предвидено да се нанесат и да осъществяват дейността си в Съдебната палата през 2003 година. Така невъзможността за нормално функциониране на ВКС в изпълнение на възложените му по Конституция правораздавателни функции, както и тези от ВСС по възстановяването и реконструкцията на стопанисваната от него Съдебна палата, ще предизвика съществени затруднения и в дейността на множество институции и звена на съдебната власт.

Молим, уважаеми конституционни съдии, въз основа на доводите, изложени в искането и настоящото становище, да уважите искането ни така, както е заявено и допуснато за разглеждане.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВЪРХОВНИЯ
КАСАЦИОНЕН СЪД**

ИВАН ГРИГОРОВ

**ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВКС
И РЪКОВОДИТЕЛ НА**

ГРАЖДАНСКАТА КОЛЕГИЯ:

БЛАГОВЕСТ ПУНЕВ

ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВКС
И РЪКОВОДИТЕЛ НА
НАКАЗАТЕЛНАТА КОЛЕГИЯ:

РУМЕН НЕНКОВ